Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei
In străinătate 6 lei
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 319 Luni 20 Noembrie 1939
14 Pagini P IIII

ASOCIAŢIUNII
SIBIU

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ŢARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750
pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport
cu tariful poştal
şi valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL“ S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ŢARA
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
şi UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
şi UNIV.-SPORT
câte 500 lei

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Front general

Noile măsuri luate contra speculei îmbrăţişează racila într'un sens mai larg.

Se vizează şi numeroasele cauze ce determină sporiri periodice de preţuri, — cauze însă cari servesc de trambulină speculanţilor pentru salturi cu mult mai mari de cât cele fireşti şi raţionale.

Se enunţă mijloace inedite pentru înfrânarea acestei tendinţe, antisocială şi antieconomică. Antisocială, pentru că loveşte în marea majoritate a populaţiei şi foloseşte numai exploatatorilor. Antieconomică, pentru că discreditează chiar acel comerţ care se abţine dela practica scumpirilor peste marginile justificate.

Se edictează sancţiuni mai severe. Şi bine se face, de oarece represiunea timidă încurajază abuzurile în loc să le împiedice. Amenzile sunt acoperite de urcările operate, şi oricât de ridicate ar fi cele dintâi, niciodată n'ar putea să depăşească pe cele din urmă, pedepsele fiind periodice pe când infracţiunile sunt permanente.

De aceea recurgerea la privaţiunea libertăţii şi la interzicerea negoţului este oportună. Dacă erau aplicate mai de mult, poate că recrudescenţa speculei ar fi fost astăzi mai puţin virulentă.

Când apucăturile rele devin năravuri, când câştigul ilicit al minorităţilor în paguba majorităţilor nedreptăţite ajunge o boală endemică, se cer leacuri eroice.

Ceeace se impune — tot pentru asigurarea unor rezultate cât mai apropiate de cele urmărite — este preocuparea strictă de a lovi numai acolo unde este cazul, de a cruţa acolo unde există doar aparenţe de vinovăţie, spre a se determina astfel concentrarea elementelor oneste din lumea comercială contra celor nesăţioşi.

De sigur că această luptă nu poate să aibă eficacitate, decât dacă masele de consumatori participă la ea cu eroismul indispensabil. A ceda în fapt inamicului, rezistându-i numai în proteste, a se lăsa speculat chiar atunci când nu este vorba de nevoi imediate, de achiziţiuni a căror amânare ar primejdui existenţa însăşi, înseamnează a slăbi acţiunea de combatere legală.

Demascând pe profitorii perseverenţi, înlesnind prinderea lor în flagrant delict, consumatorii se ajută pe ei înşişi şi grăbesc înlăturarea unui rău care s'a întins şi s'a adâncit şi din cauza acelora cari îl suferă, nu numai din cauza celor chemaţi să-l reprime.

Aşa şi numai aşa specula va putea fi înfrânată.

GERMANIA VA INĂSPRI RĂZBOIUL AERO-NAVAL?

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 17. — „Völkischer Beobachter” publică, cu mare lux de amănunte — ceeace vădeşte o anumită intenţie — anunţări foarte clare în legătură cu reproducerea apărută în presa belgiană a declaraţiilor făcute de ministrul Angliei la Bruxelles asupra comerţului statelor neutre.

Ministrul britanic a declarat, între altele, că Anglia trebue să fie convinsă că vapoarele neutre cari trec pe lângă coastele ei deservesc numai comerţul statelor lor şi nu comerţul Germaniei.

In articolul său, „Völkischer Beobachter” întoarce rolurile. Ziarul arată că, în ultimele săptămâni, furniturile de lemne spre „anumite porturi neutre” au crescut în mod considerabil. Transporturile sunt făcute de vapoare neutre, cari întrebuinţează diferite mijloace „spre a înşela vasele de război germane”.

Este clar — spune ziarul — că Germania nu admite decât aprovizionarea pieţelor neutre, dar nu şi a celor britanice. Mai departe „Völkischer Beobachter” spune — şi aluzia la Olanda şi Belgia este clară — că în unele porturi neutre s'au înfiinţat noui organizaţii internaţionale pentru comerţul lemnului. Guvernul german „a privit liniştit de câteva săptămâni această activitate dar este acum ferm hotărât să-i pună capăt”.

Aceste declaraţii ale ziarului de mai sus, la cari se adaogă şi o serie de alte motive, au provocat o deosebită atenţie cercurilor observatoare din Berlin. Cercurile competente germane constată că declaraţiile ziarului „Völkischer Beobachter” nu pot fi considerate ca declaraţii oficiale. Totuşi, aceste cercuri confirmă că datele, pe cari se sprijină relatările lui „Völkischer Beobachter”, există şi sunt exacte.

Se afirmă că ar fi vorba de o interpretare prea restrânsă, dacă s'ar presupune că Germania va lua măsuri numai împotriva co-

(Continuare în pag. 2-a)

Munca obligatorie
pentru polonezii din teritoriile ocupate de germani

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 17. — Din guvernământul polon se anunţă că d-rul Frank va introduce în curând serviciul muncii obligatorii, în acest guvernământ, pentru polonezii din teritoriile polone ocupate de germani.

Serviciul muncii este obligatoriu, atât pentru femei, cât şi pentru bărbaţi, în aceiaş proporţie.

PE MARE...

Distrugătoare britanice în căutare

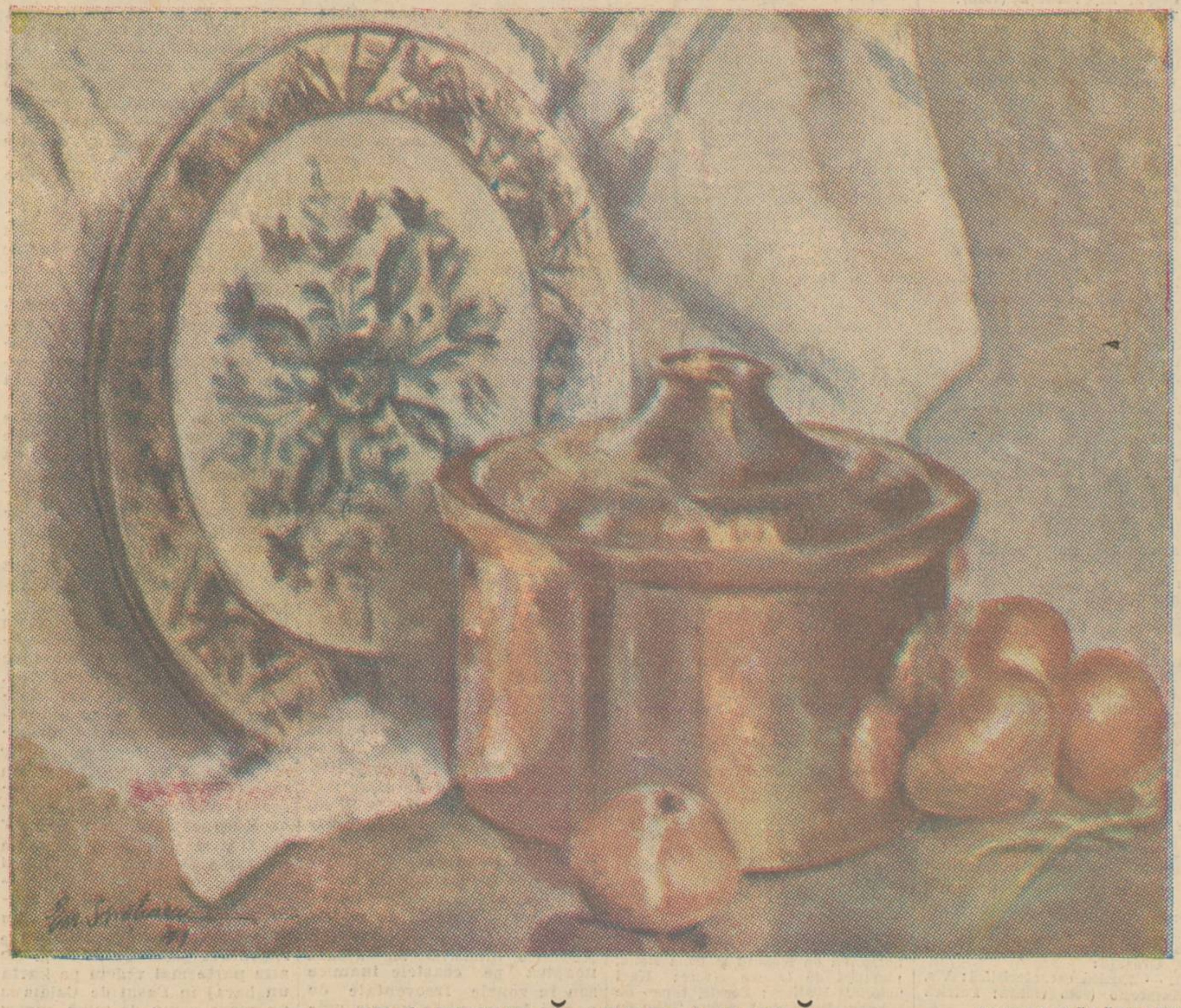

NATURĂ MOARTĂ

EMILIA SĂRĂŢEANU

COLABORAREA IMPERIULUI

In expunerea săptămânală făcută Joi în Camera Comunelor, Sir John Simon, vorbind în locul d-lui Chamberlain, care e încă bolnav, a trecut în revistă evenimentele internaţionale şi operaţiile militare de căpetenie ale ultimelor zile. Printre chestiunile examinate se află şi conlucrarea Dominioanelor şi Indiilor cu Metropola britanică în războiul din Europa.

O strânsă legătură, liber consimţită, uneşte Marea Britanie cu îndepărtatele ei domenii şi posesiuni de dincolo de oceane. Prin Statutul dela Westminster dominioanele au căpătat o autonomie politică şi administrativă totală. Prin reforma constituţională, India a obţinut o largă autonomie politică şi administrativă. Totuşi o intimă solidaritate leagă aceste elemente ale Imperiului britanic printr'o comună şi sinceră lealitate către Coroană şi prin comunitatea de origină, de limbă, de principii politice sau de interese economice. In foarte mare parte, schimburile dominioanelor şi coloniilor cu Anglia se fac pe baza regimului de preferinţă imperială, introdus prin conferinţa dela Ottawa. Pentru popoarele din Europa, unul din aspectele cele mai interesante ale conflictului de azi este graba devotată, cu care ţările de limbă engleză şi coloniile britanice, cu totul străine de neînţelegerile seculare ale Europei şi aşezate la mii sau zeci de mii de kilometri de teatrul răsboiului, pun în serviciul Imperiului resursele lor în efective, materii prime şi posibilităţi industriale.

In ciuda enormelor distanţe şi de multe ori a deosebirilor de interese, mijloacele moderne de comunicaţie şi de transmisiune a vorbelor şi ideilor, par a strânge şi mai mult ca în trecut legăturile politice, pe care liberalismul englez le-a lărgit până la autonomia totală. Ca şi răsboiul mondial, conflictul de azi găseşte alături popoarele de limbă engleză şi coloniile britanice. Sir John Simon a arătat contactul permanent al guvernului englez cu reprezentanţii dominioanelor şi Indiilor. La Londra aceştia au discutat toate problemele generale ale colaborării lor cu Metropola, ca şi problemele particulare ale fiecăruia dintre ei. Sir John a constatat că „progresul realizat până acuma este cât se poate de încurajator“ şi a arătat „marea valoare a acestui contact personal şi direct“. Reprezentanţii ţărilor britanice de peste oceane şi-au putut da seama personal, în Anglia ca şi în Franţa, de imensitatea sforţărilor făcute şi au putut înţelege în ce fel ajutorul Imperiului poate fi mai bine folosit pentru cauza comună.

Spre deosebire de răsboiul mondial, când armata engleză a rămas sub regimul voluntariatului, sistemul recrutării obligatorii face azi mai puţin necesare efectivele de peste mare. Caracterul tehnic al răsboiului din vest va face ca ajutorul în oameni al dominioanelor în Europa să constea mai ales în trupe de specialişti, în deosebi aviatori. Canada va deveni marele centru de antrenament imperial al aviaţiei; Australia va trimite în Anglia un corp expediţionar de 3200 de aviatori; marinele locale vor colabora cu flota britanică, iar dominioanele din Oceanul Indian îşi vor intensifica măsurile pentru propria lor apărare. Australia în deosebi, aşezată în zona de răsboiu a Extremului Orient, va avea să aducă o grea contribuţie la apărarea intereselor imperiale în această regiune a lumii. Dar aportul lor de căpetenie la cauza comună va consista în special în exportul lor de materii prime şi articole industriale în Anglia. In 25 de ani, de la răsboiul mondial până astăzi, producţia lor de materii prime şi potenţialul lor industrial s'au dublat în general. Spre a nu cita de cât un singur exemplu: în Australia numărul uzinelor s'a ridicat dela 15.728 la 26.395; al lucrătorilor de la 331.000 la 559.000; valoarea producţiei industriale a crescut dela 166 milioane la 499 milioane de livre sterling.

Contribuţia dominioanelor la răsboiul economic, care a dobândit azi o importanţă excepţională, poate fi deci în practică nelimitată. Concentrarea tuturor acestor resurse, ca şi desăvârşirea pregătirilor militare şi industriale ale dominioanelor, cere fără îndoială multă vreme. Factorul timp însă a fost şi este unul din elementele de căpetenie ale strategiei engleze. Declaraţia d-lui Chamberlain că Anglia se pregăteşte pentru un răsboiu de trei ani nu este menită deci să producă un efect de intimidare, ci este mai de grabă un rezultat al dispersiunii Imperiului şi al nevoii de a concentra — spre a le pune în serviciul răsboiului — totalitatea forţelor şi posibilităţilor lui.

Măsuri de represiune ale germanilor in protectoratul Boemiei şi Moraviei

Praga, 17 (Rador). — Agenţia D.N.B. comunică:

De câtva timp, un grup de intelectuali cehi, aflaţi în legătură cu fostul preşedinte Beneş, încearcă să tulbure prin acte de rezistenţă, mai mult sau mai puţin importante, calmul şi ordinea din protectoratul Boemiei şi Moraviei.

S'a putut constata că şefii acestor acţiuni se găsesc mai ales la şcoalele de studii superioare cehe.

Dat fiind că aceste elemente au atacat germani la 28 Octombrie şi la 15 Noembrie, şcolile superioare cehe au fost închise pe timp de trei ani.

Nouă cehi au fost împuşcaţi şi un număr de manifestanţi arestaţi.

*

Praga, 17 (Telegraph Orient). — Ziarul german din Praga „Der Neue Tag“, care contează oarecum ca oficios al Protectoratului, atrage atenţia opiniei publice cehe, că toţi foştii legionari cehoslovaci, despre cari se va dovedi că activează şi acuma ilegal în organizaţia disolvată a legionarilor, vor fi judecaţi de tribunalele germane şi condamnaţi la moarte prin împuşcare.

NOTE
Adevăratul vinovat...

Lucrul despre care voim să vorbim azi nu mai este nou de multă vreme. Şi nici nu suntem noi cei dintâi cari ne ocupăm de el.

Chestiunea limbii scâlciate pe care o folosesc, în firme şi anunţuri, unii cetăţeni români de origină străină a făcut ocolul presei noastre.

Cititorii au luat cunoştinţă, nu odată, de firme ca: „afacere cu nutremânt“, — pentru o prăvălie de nutreţ pentru vite, — ori „casă de verdeţi”, — la un chioşc cu zarzavaturi, — după cum au citit, poate, anunţuri cu „serată cu peşti“, anunţând că, la un birt unde se dansează, se servesc mâncări de peşte...

Lista unor asemenea ciudăţenii menite să stârnească ilaritatea, dar şi o firească nedumerire, poate fi îmbogăţită în chip de necrezut.

Să stăm puţin şi să judecăm. Să admitem că cetăţeanul de origină străină, care foloseşte o atare românească, nu poate face altfel: om de bună-credinţă şi de bunăvoinţă, deşi au trecut douăzeci de ani de când îşi face negoţul, în România, cu români, el simte că nu-l ajută capul să înveţe nici măcar atâta românească. Nimic de zis. Nu poate omul, şi, de unde nu este, nici Dumnezeu nu cere!

Dar, oricât de mică ar fi localitatea unde trăieşte bine un asemenea negustor, trebuie să se găsească acolo ori un primar, ori un notar, un om al poliţiei, ori un jandarm, sau altcineva, care ştie româneşte ceva mai bine.

Aşa stând lucrurile, vina nu mai este a negustorului slab de minte,— de altfel nici o legislaţie din lume nu pedepseşte sărăcia duhului, — ci a altcuiva.

Vina este, toată, numai a omului autorităţii, care nu intervine, cu bunăvoinţă, şi nu ia măsurile prevăzute de dispoziţii cari de mult timp aşteaptă să fie aplicate...— *M. Negru*

xXʘ ● ʘXx

Intărirea armatei engleze de apărare teritorială

Londra, 17 (Rador). — Ministrul de război anunţă că batalioanele de apărare teritorială au nevoie urgentă de 20.000 oameni.

Urmează să fie formate 75 batalioane noi de acest fel.

Inrolările se primesc de pe acum.

oXʘ ◆ ʘXo

Arestarea
mai multor fruntaşi comunişti francezi

Paris, 17 (Rador). — **Poliţia a continuat perchiziţiile la domiciliile mai multor fruntaşi din fostul partid comunist.**

Joi au fost arestaţi mai mulţi militanţi comunişti, între cari şi d-nii Legalj şi Frot, foşti consilieri municipali ai Parisului.

A fost confiscată o ediţie clandestină a ziarului „Humanité“, care după cum se ştie este interzis

NEUTRALITATE ŞI FATALISM
de AL. GREGORIAN

Imprejurările externe şi acel înţelept spirit de echilibru politic, care ne-a însoţit totdeauna dealungul istoriei ca un corectiv salvator al temperamentului nostru de sentimentali furtunatici, ne-au impus să adoptăm faţă de conflictul actual din Europa o atitudine de severă neutralitate. Prin cuvântul autorizat al Suveranului ei ca şi prin actele guvernului, România s'a situat la o egală distanţă de toate forţele războinice. Ţară autocefală, ea se străduește să păstreze astfel în acest sector al continentului liniştea şi securitatea de care are nevoe nu numai lumea atât de încercată a Balcanilor, dar chiar şi pacea care însfârşit va trebui să vină iarăşi într'o zi şi însăşi refacerea Europei de mâine.

Neutralitatea noastră este, aşa dar, un factor de organizare, un element activ al păcii la care comunitatea Statelor Balcanice s'a hotărît să nu mai renunţe de data aceasta.

Spre deosebire de aceia care concep starea neutrală în sens negativ, ca o abţinere absolută, ca un act de abdicare voluntară de la anumite îndrituiri ale dreptului internaţional şi ca un refuz cu orice preţ al riscurilor războiului, nouă, conjunctura europeană, dimpotrivă, ne impune să o concepem ca o afirmare pozitivă a unei voinţe ferme de a ne păstra independenţa şi integritatea naţională.

Neutralitatea pentru noi e numai o atitudine şi un mijloc, nu o dogmă şi un scop.

Ea nu ne obligă la o înţepenire într'o anumită poziţie, la izolare, aşteptând să se împlinească peste capul nostru soroacele fatalităţii şi refuzându-ne oricărei griji şi oricărui ideal. Din contra, noi trebue să ne comportăm ca şi când primejdia ne-ar urmări neîncetat şi am fi chemaţi să-i facem faţă în orice moment. Altă dată, da, izolarea de restul lumii şi pasivitatea erau poate o bună tactică, fiindcă pe sub imperialismele care se ciocneau peste bietul nostru destin valah, nu era vorba decât de menţinerea unei existenţe anonime în aşteptarea confuză a marilor împliniri de peste veacuri. Era o reacţiune elementară a spiritului de conservare a rassei.

Acum însă trebue să ne ferim

(Continuare în pag. 2-a)

CRONICA RĂZBOIULUI NAVAL
BARAJELE ŞI CÂMPURILE DE MINE
de vice-amiral I. BĂLĂNESCU

Alături de obuzul de mare calibru, torpila automobilă şi grenadele antisubmarine, mina este una din armele navale cele mai distrugătoare ale navelor de suprafaţă şi submarinelor. Importanţa ei a crescut considerabil în răsboiul mondial, când s'a constatat că, pe lângă rolul absolut defensiv în apărarea coastelor, mina este menită să contribue la acţiuni ofensive, ca blocusul porturilor inamice, bararea căilor de comunicaţie ale navelor inamice şi stăvilirea acţiunii submarinelor, în mările şi canalele maritime de restrânsă întindere şi mică adâncime. Mina acţionează pe ascuns ca şi submarinul, astfel că este foarte periculoasa pentru formaţiunile de nave, cari merg pe mare fară o dragare prealabilă a drumului de navigaţie. Este încă în amintirea noastră catastrofa cuirasatului rusesc „Petropavlovsk“, căzut victima unor mine aşezate de japonezi în canalul de la Port Arthur. Apoi răsboiul mondial a înregistrat multe pierderi simţitoare. In strâmtoarea Dardanele, minele derivante au cauzat scufundarea cuirasatelor Triumph, Boavet, Ocean şi Goliath. In răsboiului mondial, flota engleză căzu la nord de Tough Swilly peste un câmp de mine german pus de crucişetorul Berlin şi înregistră pierderea magnificului cuirasat „Audacions“. Apoi crucişetorul englez Hampshire, având pe bord pe lordul Kitchenere, fu scufundat de o mină pusă de submarinul german U 75. Ca să se ştie ce este mina, vom face o sumară descriere a ei. Mina sau torpila de blocus este un corp sferic de metal, cu forţă de plutire, care poartă în camera explosivă o încărcătură de 140—200 kgr. de trotyl. Corpul minei este prevăzut pe

(Continuare in pag. 2-a)

O mină aruncată de valuri pe coastele olandeze după furtună

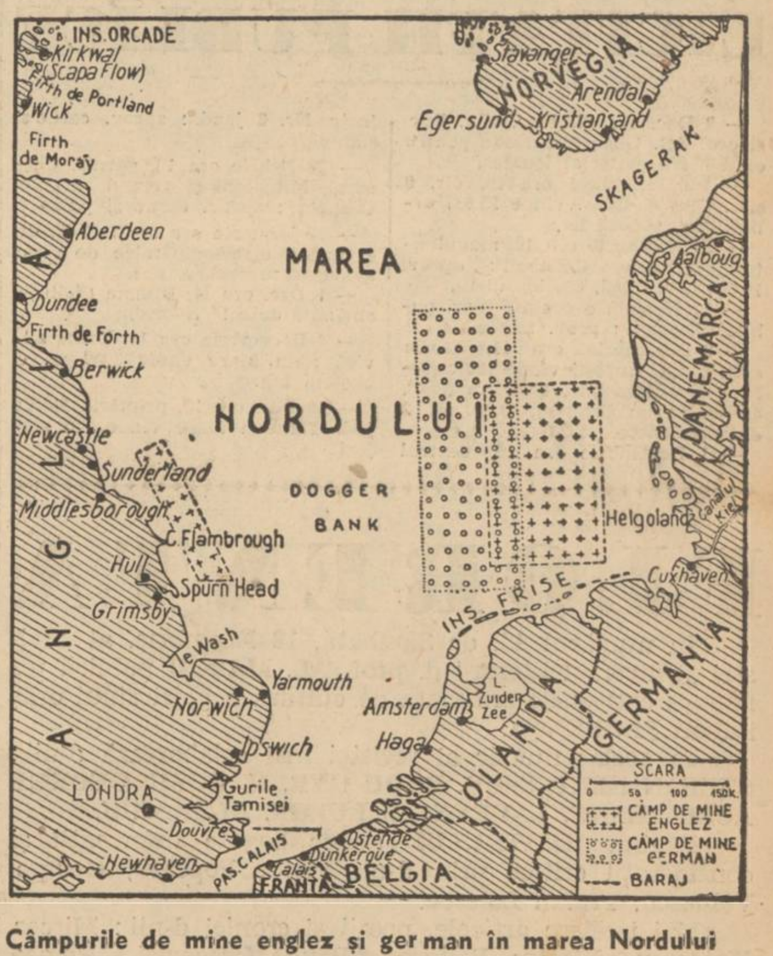

Câmpurile de mine englez şi german în marea Nordului